

Expert-reflectie ten behoeve van Lessons Learned COVID-19

Naam: Dianda Veldman

Functie: Directeur-bestuurder, Patiëntenfederatie Nederland

Organisatie: Patiëntenfederatie Nederland

Datum: 4 augustus 2020

Onderwerp expert-tafel: **Langdurige zorg**

Wat is het perspectief van waaruit u kijkt (bijvoorbeeld, wetenschap, praktijkdeskundige, en welke achtergrond)?

Het perspectief van de (naaste van de) cliënt

Wat zou u, met de kennis van nu, het kabinet adviseren om, vanuit het oogpunt van langdurige zorg, precies weer zo te doen dit najaar om een opleving te voorkomen of, mocht hij komen, snel in te dammen? Welke elementen in de aanpak zijn wat u betreft waard om vast te houden, te herhalen of uit te bouwen, vanuit het perspectief van de langdurige zorg? En waarom?

Wij denken aan aspecten als het snel nemen van besluiten en daadkracht van landelijke overheid. Geef heldere uitleg waarom bepaalde maatregelen wel of niet nodig zijn en biedt ruimte voor cliëntgerichte zorg. Houd oog voor de mens voor wie de zorg is bestemd.

Wij zien dat er in de sector is gezocht naar alternatieven binnen de geldende maatregelen. De één passender dan de ander en niet altijd breed gedeeld. Goede lokale initiatieven moeten we bij een eventuele tweede golf beter in kaart brengen en benutten.

Wat zou u, met de kennis van nu, vanuit het perspectief van de langdurige zorg, het kabinet adviseren om dit najaar anders, of nieuw te doen in het voorkomen of indammen van een opleving van het virus? En waarom?

Kwaliteit van leven borgen bij besluiten:

Kijk niet alleen naar medische aspecten, maar let vooral op de mens achter het besluit. Wat zijn de gevolgen voor de kwaliteit van leven? Op 20 maart 2020 is het bezoekverbod in verpleeghuizen ingesteld. Bij dit besluit was het perspectief vanuit infectiepreventie leidend. We ontvingen dagelijks veel vragen en emotionele signalen van naasten over de gevolgen van het bezoekverbod. Behalve het perspectief vanuit infectiepreventie is ook het perspectief vanuit kwaliteit van leven essentieel bij het nemen van besluiten. We vinden dat bij besluiten die genomen worden, ook door het OMT, het effect op de kwaliteit van leven een even prominente plek moet krijgen als infectiepreventie.

Persoonsgerichte zorg het uitgangspunt: Ondanks maatregelen en beperkingen dient persoonsgerichte zorg altijd het uitgangspunt te zijn. Afgelopen periode zagen we dat het bezoekverbod in de verpleeghuizen grote consequenties had voor zowel bewoners, naasten als mensen in aanleunwoningachtige constructies. Mensen mochten niet naar buiten en relatief gezonde mensen uit aanleunwoningachtige constructie kregen te maken met strenge beperkingen. Wij vinden het belangrijk dat aanbieders de mogelijkheden binnen de coronamaatregelen benutten en samen met (naasten van) bewoners afspraken maken, zodat persoonsgerichte zorg de norm is in de praktijk.

Passende antwoorden en oplossingen bij problemen: Net als veel ouderen- en cliëntenorganisaties ontvingen ook wij dagelijks veel vragen en emotionele verhalen van mensen. Het is belangrijk dat mensen van goede informatie worden voorzien. Zeker zo belangrijk is zorgen dat deze mensen verder worden geholpen. Dat kan beter vanuit één loket waar mensen terechtkunnen als ze er met de verstrekte informatie en/of met de aanbieder niet uitkomen. Het loket helpt hen om gezamenlijk tot een oplossing te komen.

Zorgvuldig proces bij stopzetten van zorg en ondersteuning thuis:

Dit voorjaar bleek dat op grote schaal zorg thuis werd verminderd of stopgezet¹. Door zorgaanbieders en door cliënten zelf. Resultaat was dat een grote groep cliënten met zorg volledig raakte aangewezen op hun mantelzorgers of zichzelf. Het stopzetten of verminderen van zorg kan wat ons betreft alleen in overleg met de cliënt en/of naaste. Maar vraagt tegelijkertijd ook een aanpak waarmee we zorgen dat cliënten en mantelzorgers niet uit het zicht raken. Een vast contactmoment en een vast aanspreekpunt waar cliënt/naaste met vragen terechtkunnen helpt hierbij.

¹ <https://www.patientenfederatie.nl/downloads/peiling/326-onderzoek-uitstel-geplande-zorg-door-de-coronacrisis/file>

Ouderenzorg vooraan in de rij:

Er waren tijdens de eerste golf voor verpleeghuizen en in de zorg en ondersteuning thuis onvoldoende beschermingsmiddelen. Ook werd het perspectief en gezondheidssituatie van ouderen onvoldoende meegenomen. Dit moet bij een eventuele tweede golf anders. Kennis over het functioneren van het oudere lichaam in relatie tot corona moet meewegen bij te nemen besluiten. En hoewel het al heel vaak is benoemd, is het belangrijk dat er voldoende testcapaciteit en beschermingsmiddelen beschikbaar zijn voor de verpleeghuiszorg, zorg en ondersteuning thuis, en voor mantelzorgers.